

sto). *Filadelfia, Bruklin, St. Luis, Czykago* (Chicago), *Boston, Baltimore, Cincinnati, San Francisco, Nowy Orlean* itd. Miasta drugorzędne są: *Buffalo, Newark, Luiswill, Cleveland, Milwooki* (Milwaukee) itd. *Nowy York, Baltimore, Portland, Portsmouth, Nowy Orlean*, miasta portowe nad oceanem Atlantyckim. *San Francisco* port nad oceanem Spokojnym.

Szczegółowy opis pojedynczych stanów.

I. Stany Nadatlantyckie północne czyli Nowa Ang.

Stany Nowej Anglii zajmują przestrzeń między rzeką Św. Wawrzyńca, a oceanem Atlantyckim.

1. Men (Maine) 30 tys. mil kwadratowych, ludn. 627 tys. najczęściej Anglii — cały stan jest równy, w środku góry, klimat zimny — prowadzi handel drzewem, deskami, wapnem i marmurem. Kwitnie rybołówstwo i budowa okrętów.

Miasta: Augusta stolica nad rzeką Kennebek — Portland główny punkt handlowy, w całym stanie. Inne miasta są: Bangor, Lewiston, Waterville itd.

2. Niu Hamszир [New Hampshire] 9 tys. mil kw. 800 tys. miesz., najczęściej Anglii — klimat zimny, grunt wydaje żyto, pszenicę i kukurudzę — znajduje się tu żelazo, a drzewo jest przedmiotem handlu. Największe rzeki są: Ko-

nektikut na zachodniej granicy i Merimak w środku.

Miasta: Konkord [Concord] stolica nad rzeką Merimak i Manchester miasto handlowe — Kittery przystań floty Stanów Zjednoczonych. Inne miasta są: Hanower, Naschua, Bristol itd.

3. Wermont (Vermont) 9 tys. m. kw. 300 miesz. Anglików. Z północy na południe przetrnięty górami Zielonemi — klimat zdrowy i nie zbyt zimny — sławne są owoce, bydło i konie — ma fabryki wełniane.

Miasta: Montpelier stolica nad rzeką Winuski, Burlington największe miasto. Inne miasta są: Rutland, St. Albans, Brandon, Norwicz i t. d.

4. Massaczuset (Massachusetts). 7800 mil kwadratowych, ludności 1450000 Anglików, klimat umiarkowany. Stan przerywa rzeka Connektikut, grunt urodzajny, wydaje zboża, kukurudzę — mieszkańcy hodują wiele bydła, zajmują się rybołówstwem. Stan ten posiada fabryki wełny, bawełny, obuwia i maszyn.

Miasta: Boston stolica, leży nad oceanem Atlantyckim, jest drugie miasto co do handlu w całym Stanach Zjednoczonych i nosi nazwę Aten Amerykańskich, z powodu licznych zakładów naukowych. Lexington i Konkord, pierwsze bitwy w rewolucji — Plymouth, Springfield, Lowell, Fallriver, Worcester, miasta przemysłowe i handlowe.

5. Rod Ajland (Rhode Island) najmniejszy ze stanów 1,300 m.kw. ludności 217 tys. Anglików — klimat umiarkowany bardzo zdrowy, kwitnie przemysł — hodowa bydła, uprawa roli.

Miasta: Providence stolica, Patuket miasta bardzo handlowe — inne miasta są: Wunsaket, Linkolu, Bristol i t. d.

6. Konetikut (Connecticut) 4670 m. kw. 500 tys. m. pochodzenia Angielskiego — klimat umiarkowany, rola uro-

dzajna wydaje wszystkie rodzaje zbóż, przemysł, rękodzieła bardzo kwitną. Sławne fabryki żelaza, bawełniane i wełniane — sławne maszyny do szycia, zegary, powozy z tąd pochodzą. Z ciał kopalnych słynie marmur i granit.

Miasta: Hartford stolica nad rzeką Konetikut, Niu Heven (New Haven) największe miasto w całym stanie, Niu London, Waterburg, Danburg, Merydan miasta bardzo przemysłowe i handlowe. Miasto Hartford i Middletown mają uniwersytety.

Stany Nadatlantyckie środkowe.

Stany Nadatlantyckie środkowe rozciągają się między jeziorami Erie, Ontario, a oceanem Atlantyckim.

7. Nowy York ma 47 tys. mil kw. — ludności 4,400,000 — ludność mieszaną najczęściej pochodzenia Angielskiego.

Stan Nowy York ma wewnątrz wielkie rzeki jakoto: Hudson, Sw. Wawrzyńca, wielkie jeziora Erie, Ontario, cały poprzeczynany kolejami, przez co wysoko wzniosły się przemysł i handel — wyroby skórzané, wełniane, bawełniane i różnych maszyn, handel przewyższa wszystkie stany.

Stan Nowy York ma grunt urodzajny wydaje różne zboże. Mieszkańcy hodują wiele bydła, owiec i różnych zwierząt domowych. Klimat umiarkowany i zdrowy.

Miasta: Albany stolica nad rzeką Hudson, Nowy York przy ujściu rzeki Hudson, największe i najhandlowiejsze miasto w całej Ameryce, ma przeszło milion ludności i trzy uniwersytety — Buffalo nad jeziorem Erie. Swego, Roczes-ter, Syrakuzy, Utika, Troj miasta kwitnące i handlowe — West Point ma akademię wojskową.

8. Niu Dżersy (New Jersey) ma 8000 mil kw. 900 tys.

ludności, jest kwitnący jak Nowy York i co się tam o handlu i przemyśle mówiło tu się wszystko także odnosi.

Miasta: Trenton stolica, Newark miasto fabryczne, Tryhold pamiętne bitwą w rewolucyi — inne miasta Hoboken, Orandż, Millwill, Burlington i t. d.

9. Pensylwania ma 46 tys. mil kw. 3,500,000 miesz. najczęściej pochodzenia niemieckiego, grunt jest urodzajny, udają się wszystkie zboża. Pensylwania dostarcza żelazo, węgiel, naftę w większej obfitości niż którykolwiek stan.

Miasta: Harrisburg stolica, Philadelphia nad rzeką Delewar 500 tys. miesz. największe miasto, a drugie w całych Stanach Zjednoczonych, pamiętne iż tu ogłoszono akt niepodległości, ma wiele fabryk i zakładów naukowych. Pittsburgh bardzo handlowe, Eri, York, Potswill, Williamsport, Getysburg.

10. Delewar (Delavare) 2100 mil kw. 125 tys. miesz. potomków Anglików, Szwedów i Francuzów.

Miasta: Dover stolica, Wilmington, Smirna, Niu Kastel miasta znaczniejsze.

III. Stany Nadatlantyckie południowe.

Stany Nadatlantyckie południowe zajmują przestrzeń od gór Alegany do oceanu Atlantyckiego i stany nad zatoką Meksykańską.

11. Meryland ma 9,300 mil kwadratowych — 780 tys. miesz. Anglików, leży po obu stronach zatoki Cызapik — stan ten jest równy — grunt urodzajny wydaje wszystkie zboża — klimat umiarkowany kopalnie węgla i żelaza.

Miasta: Annapolis stolica nad rzeką Swern — Baltymora największe miasto w całym stanie, w r. 1852 koncylium, tu biskupi ułożyli prawa, któremi się rządził kościół katolicki w Stanach Zjednoczonych. Kumberland.

Emmitsburg katolicki uniwersytet, Kambrydż.

Obwód Kolumbia 132 tys. miesz. jestto przestrzeń ziemi 60 mil kwadratowych nad rzeką Potomak, przez stan Maryland ofiarowana stolicy Stanów, która się wznosi na tem terytoryum — Obwód cały rządzi się swojemi prawami.

Waszyngton nad rzeką Potomak stolica Stanów — siedziba rządu i rezydencya prezydenta — Nazwisko stolicy nadano na cześć Waszyngtona oswoobodziciela Stanów — Georgetown jest jeszcze jedyne miasteczko w Obwodzie Kolumbii.

12. Wirginia 41 tys. mil kw. 1,200,000 miesz. Angliicy, wydaje wszystkie zboża — z północy na południe przecho-
dzą góry Alegany. Minerale są: żelazo i węgiel.

Miasta: Riczmont stolica, Charlotesvill miasto handlowe, Aleksandrya, Portsmut, Linczburg miasta kwitnące. Mont Wernon mieszkanie i grób Waszyngtona.

13. Zachodnia Wirginia. Rozległość 20 tys. mil kw. 440 tys. ludności; jest zachodnia część Stanu Wirginii, która w r. 1862 uznana została jako osobny stan. Wszystko co powiedziano o Wirginii to się i tu odnosi.

Miasta: Wiling nad rzeką Ohio stolica i największe miasto. — Parkersburg miasto znaczniejsze.

14. Północna Karolina. Ma 45 tys. mil kw. ludności 1,000,000 Angielskiego pochodzenia — grunt urodzajny, klimat ciepły — udają się zboża, kukurudza, ryż, bawełna, wino i różne owoce delikatne, znajduje się miejscami i złoto.

Miasta: Raleigh stolica, Wilmington, New Bern, Edenton i Fayettevill miasta kwitnące, Chapel Hill uniwersytet.

15. Południowa Karolina. Rozległość 24 tys. mil kw. ludności 700 tys. Grunt urodzajny, klimat ciepły; rodzi się zboże, wino, bawełna, uprawa ryżu bardzo rozwinięta.

Miasta: Kolumbia stolica, Charlston miasto najhandlowaniejsze. Camden, Greenwill, Aiken, Hamburg miasta

kwitnące.

16. Georgia ma 58 tys. mil kw. 1,800,000 mieszanej ludności, klimat ciepły, wydaje zboża, wina, ryż, bawełnę — lasy dostarczają doborowe drzewo. Na północy znajduje się złoto, węgiel i żelazo; z rzek ważniejsze Altama i Czatachoczy.

Miasta: Atlanta stolica, Sawanna miasto największe, Augusta, Kolumbus miasta kwitnące.

17. Florida 59 tys. mil kw. półwysep, ludności 180 tys. grunt równy i urodzajny, klimat gorący — główne produkty: ryż, cukier, bawełna, rosna figi, cytryny i winogrona. Rzeki znaczniejsze Sawana i Apalahikola.

Miasta: Tallahasi stolica, St. Augustin najstarsze miasto w Stanach Zjednoczonych, założone przez Hiszpanów r. 1565. Jaksonvill miasto handlowe.

18. Alabama 50 tys. mil kw. ludności jeden milion, założona przez Francuzów — wydaje to wszystko co i Floryda. Największa rzeka Alabama.

Miasta: Montgomery stolica nad rzeką Alabama. Mobile, Tuskaluza, Tuskumbia, miasta znaczniejsze.

19. Mississippi 47 tys. mil kw. 850 tys. miesz. Angli-
ków, Francuzów i Irlandczyków, grunt bardzo urodzajny, wydaje banany, ryż, trzcinę cukrową i najdelikatniejsze owoce południowe. Wzdłuż zachodniego brzegu płynie wielka rzeka Mississippi, mniejsze rzeki Poskugola i Perl.

Miasta: Jakson stolica, nad rzeką Perl, Wiksburg nad rzeką Mississippi, główny targ bawełny, Oxford uniwersytet, Holly Springs, Aberden miasta mniejsze.

20. Tennessee 45 tys. mil kw. 1,258,000, ludność mieszana — ma rzeki Mississippi na granicy, a Tennessee w środku. Zachodnia część górzysta i znajduje się żelazo, węgiel i sa-
letra — klimat ciepły. Mieszkańcy głównie uprawiają psze-

nicę, ryż, bawełnę i tytuń.

Miasta: Naszwil stolica, Memphis nad rzeką Mississippi największe miasto. Nokswil, Franklin, Kolumbia, Klarkswil, miasta kwitnące.

22. Luisiana 45 tys. mil kw. 750 tys. miesz. angielskiego pochodzenia — stan przetrzynięty ujściem rzeki Mississippi mało uprawny — udaje się bawełna, trzcina cukrowa i południowe owoce.

Miasta. Nowy Orlean stolica i największe miasto nad zatoką Meksykańską główny punkt handlu południowych stanów — r. 1.815 zwycięstwo floty Stanów Zjednoczonych nad Anglikami — Aleksandrya, Monroe Waszita miasta kwitnące.

23. Teksas 237 tys. mil kw. 816 tys. miesz. różnego pochodzenia. Meksykanie, Francuzi, Amerykanie, Polacy. Ziemia nadzwyczaj urodzajna, klimat gorący, wydaje wszystkie płody krajów południowych. Rzeki Kolorado, Trynita, Gwadalupa.

Miasta. Austin nad rzeką Kolorado — Galweston największe miasto — San Antonio, Matagora, Korpus Christi, Jefferson miasta znaczniejsze — Panna Maria, Święta Jądwięga kolonie Polskie.

IV. Stany środkowe.

Stany środkowe zajmują dolinę rzeki Mississippi i jej dopływów Missouri, Arkansas i Ohio zajmują przestrzeń od gór Skalistych do Aleganów.

23. Arkansas 52 tys. mil kw. 480 tys. miesz. pochodzenia francuzkiego, leży na zachód rzeki Mississippi przetrzynięty rzeką Arkansas — klimat gorący — ziemia wydaje

*

bawełnę, kukurudzę, pszenicę i wino. Wody najwięcej mineralne do użycia nie zawsze zdrowe.

Miasta. Little Rock nad rzeką Arkansas stolica i miasto największe — Wan Burren, Helena, Kamdon miasta mniejsze.

24. Micygan 56 tys. mil kw. 1,184,000 ludności, mieszanina Francuzów, Niemców, Anglików, Irlandczyków i Polaków. Micygan ma na granicy trzy wielkie jeziora Wyższe (Lake Superior), Micygan i Huron, ułatwiające handel — rzeki małe — grunt urodzajny, na południu klimat umiarkowany, na północy zima ostra — produkta są: zboża, kukurudza, jabłka, gruszki, i śliwki udają się dobrze. Na północy znajduje się żelazo, kopalnie miedzi najbogatsze w świecie.

Miasta: Lansing stolica — Detroit największe miasto, nad rzeką Detroit — Jackson, Monroe, Kalamazu, Adrian, Bay City, Ann Arbor uniwersytet. Paris will, Alpena kolonie polskie.

25. Ohajo [Ohio] 46 tys. mil kw. 2,660,000 ludności mieszanina Niemców i Anglików — trudnią się rolnictwem. Rzeka Ohajo płynie na południowej granicy, a jezioro Erie leży na północy.

Miasta: Kolumbus stolica — Cincinnati nad rzeką Ohajo największe miasto na zachodzie — Cleveland, Toledo, Dayton, Sanduski, Ateny miasta znaczniejsze.

26 Indiana rozległa 33,800 mil kw. ludność 1,600,000 składa się z Niemców Anglików, stan ten z północy dotyka jeziora Micygan, a na południu ma rzekę Ohajo. Mieszkańcy zajmują się rolnictwem uprawą roli i wina które jest wyborne. Mineraly sól, żelazo, węgiel.

Miasta: Indyapolis stolica, Niu Albany, Fort Wayn, La Fayette, Blumington, Greenkastel, Wabasz miasta znaczniejsze.

27. Kentuki 37 tys. mil kw. ludności 1,320,000 ludność mieszana, Niemcy i Anglicy. Kraj równy, ma wiele rzek, z tych znaczniejsze: Mississppi, Ohajo, Kentuki, Green, Tennessee, Klimat umiarkowany i płody krajów umiarkowanych — znajduje się żelazo i sól. Osobliwości Kentuki są: źródła słone i pieczary podziemne, których jeszcze nie znaleziono końca.

Miasta. Frankfort stolica Luiswill miasto największe nad rzeką Ohajo. Leksington, Mayswill, Niuport, Georgetown uniwersytet.

28. Illinois 55 tys mil kw. 2,500,000 miesz. Anglików i Niemców. Stan Illinois północno wschodnią częścią dotyka jeziora Meczygan, a z zachodu obłany rzeką Mississppi, Illinois i Foks. Kraj pokryty lasami, grunt urodzajny, wydaje wszystkie zboża — na północy dobywają węgiel, ołów i sól.

Miasta: Springfield stolica, Czykago (Chicago) należy do największych miast w świecie, leży nad jeziorem Meczygan. Jacksonswill, Lebanon, Gatesburg, Peru, La Salle dom sierót polskich, Radom kolonia polska.

29. Missury (Missouri) 67 tys. mil kw. ludności 1,720,000 Niemcy, Francuzi i Anglicy. Klimat umiarkowany, a płody odpowiednie. Minerale są ołów i żelazo — kraj ma rzeki Mississppi i Misouri.

Miasta: Dżefersonsiti (Jeferson City) stolica nad rzeką Missouri. Saint Louis, jedno z największych miast w Stanach Zjednoczonych, Kansas City, St. Joseph, Independans, Ledalia i t. d.

30. Ajowa (Iowa) 55 tys. mil kw. 1,200,000 miesz. Niemcy, Francuzi i Anglicy. Klimat umiarkowany, wydaje zboża na wschodniej granicy płynie rzeka Mississppi, a wewnątrz

wiele mniejszych rzeczek. Minerale są: węgiel, żelazo cynk.

Miasta: De Moane (Des Moine) stolica. Ajowa City (Iowa City) miasto handlowe i uniwersytet. Dewenport, Dubuk i Burlington miasta handlowe.

31. Wiskonsin 54 tys. mil kw. 1,000,000 ludności mieszanej. Stan równy, ma rzeki: Wiskonsin, Foks i Wolf — na zachodniej granicy rzeka Mississppi, na wschodniej jezioro Meczygan, a na północ Wyższe (Lake Superior); klimat umiarkowany, grunt dość urodzajny i odpowiednie do tego są płody; wielkie lasy dostarczają drzewa na deski i gonty, które są przedmiotem rozległego handlu. Minerale są: na południu ołów, a na północy miedź.

Miasta: Madison stolica. Milwoki (Milwaukee) nad jeziorem Meczygan, największe miasto — Font du Lak, Watertown, Oszkosz, Green Bay, La Croce i Stevens Point miasta znaczniejsze.

Pine Creek i Polonia kolonie Polskie. W Polonii jest klasztor polski Panien Felicjanek i Nowicyat.

22. Minesota 83 tys. mil kw. 440 tys. Anglików, Niemców i Szwedów; przetrnięta rzeką Mississppi i wielu innymi mniejszymi rzeczkami. Grunt ma urodzajny jak w Wiskonsin. Miedź i żelazo na północy.

Miasta: St. Paul stolica nad rzeką Mississppi. St. Peter, St. Klauz, Winona, Duluth, Stilwater miasta mniejsze. Mineapolis uniwersytet.

3. Nebraska. 76 tys. mil kw. 123 tys. miesz. kraj równy bez lasów, grunt nadzwyczaj urodzajny, wydaje wszystkie zboża; klimat zdrowy i umiarkowany, rzeki Nebraska Republican, Miossuri na wschodniej granicy.

Miasta: Linkoln stolica. Omaha punkt środkowy handlu największe miasto, Bellewii Salin, masta znaczniejsze Nowy Poznań osada polska.

34. Kolorado 140 tys. mil kw. 80 tys. miesz. przernięty górami Skalistemi, znajduje się w okóło grunt urodzajny, klimat umiarkowany.

Miasta: Denver stolica. Kanon City, Central City, Golden City.

35. Kansas 81 tys. mil kw. 360 tys. miesz. mieszanej narodowości. Część wschodnia stanu ma lasy i grunt dobry; na zachodzie przeciwnie: klimat umiarkowany i odpowiednie do tego wydaje plody.

Miasta: Topeka stolica, Liwenwort, Lawrence, Atchison, Fort Scot miasta mniejsze.

V. Stany nad oceanem Spokojnym.

Rozciągają się na przestrzeni między górami Skalistemi, a oceanem Spokojnym.

36. Kalifornia 159 tys. mil kw., ludności 560 tys. złożona z Meksykanów, Amerykanów, Niemców, Chińczyków i różnych narodowości całego świata. Kraj górzysty, najwyższa góra Szasta, grunt urodzajny, klimat zdrowy i łagodny; udają się zboża, sławne wina i owoce kalifornijskie; są tu wielkie kopalnie złota, srebra i merkuryuszu. Rzeki są: Sakramento i Kolorado.

Miasta: St. Sakramento stolica, St. Francisco największe miasto nad oceanem Spokojnym. Oakland, Los Angeles sławne winnice, San Jose, Stockton.

37. Oregon 95 tys. mil kw. 91 tys. ludności mieszanej, kraj górzysty. Góry Kaskada i Range; rzeka Kolumbia na północy; klimat umiarkowany, grunt wydaje odpowiednie zboża.

Miasta: Salem stolica, Portland, Astoria, Oregon City

miasta kwitnace.

38. Newada 112 tys. m kw. 180 tys. miesz. ; przernięta górami Sierra Newada, klimat umiarkowany, kraj dość kwitnacy; w górach znajduje się: żelazo, złoto i srebro.

Miasta: Karson City stolica-- Austin, Wirginia miasta handlowe.

Terytorya.

1. Waszyngton 70 tys. mil kw. 24 tys. miesz. na południu płynie rzeka Kolorado — grunt dobry, klimat zdrowy.

Miasta: Olimpia stolica, Stelakum.

2. Montana 144 tys. mil kw. 21 tys. miesz. Na zachodniej części przechodzą góry Skaliste, gdzie znajduje się złoto, srebro i miedz.

Miasta: Helena stolica.

3. Dakota 143 tys. rozległości, 14 tys. miesz. — ciągną się Czarne góry (Black Hills) odnoga gór Skalistych; znajduje się złoto — środek przernyna rzeka Missouri — w północnej części zle grunta; klimat umiarkowany. Zaludniają Siuxy straszne plemię Indyan.

Miasta: Yankton stolica, Pembina.

4. Wyoming 98 tys. mil kw. 9 tys. miesz. Srodkiem idą góry Skaliste. Minerale są: złoto, miedz, węgiel — klimat umiarkowany.

Miasta. Cheyenne City stolica.

5. Utah 88 tys. mil kw. 80 tys. miesz. Mormonów; kraj

piaszczysty, jezioro Slone jest największe.

Miasta: Salt Lake City stolica.

6. Arizona 114 tys. mil kw. 10 tys. miesz. — ma klimat i grunt Kalifornii — rzeka Kolorado.

Miasta: Tukson stolica, Preskott i Tubak.

7. Nowy Meksyk 122 tys. mil kw. 92 tys. mieszkań. Hiszpanów mówiących swoim językiem. Leży obok Teksasu i ma podobny grunt, klimat i płody jak w Teksasie.

Miasta: Santa Fe stolica, Taes, Zuni.

8. Terytorium Indyan 69 tys. miesz. Ten obszar ziemi, rząd Stanów Zjednoczonych przeznaczył na mieszkanie Indyan, wydalonych z południowych stanów — leży na zachód Kansas, ma grunt i klimat jego.

Miasta: Tehlegach stolica.

9. Ajdaho (Idaho) 90 tys. mil kw. klimat i grunt jak w Montanie — góry Montana mają złoto i węgiel.

Miasta: Bois City stolica, Florens, Silver City kopalnie.

10. Alaszka 567 tys. mil kw. 54 tys. miesz. Eskimosów i Indian, którzy żyją z polowania i rybołówstwa — klimat nadzwyczaj zimny, nie się nie rodzi — znajduje się wielki wulkan zwany Sw.Eliasz. Alaszka do r. 1867 była pod rządem Rossyi.

Miasta: Sitka albo Nowy Arhangelsk stolica na wyspie Baranów.

Skrocenia nazwisk stanow.

Alabama Ala. Alaska Ter. Alaska. Arizona Ter. Ariz. Arkansas Ark. California Cal. Colorado Colo. Connecticut Conn. Dakota Ter. Dak. Delaware Del. Dist. of Columbia D. C. Florida Fla. Georgia Ga. Idaho Ter. Idaho-illinois Ill. Indiana Ind. Indian Ter. Ind. T. Iowa Iowa. Kansas Kans. Ken-

tucky Ky. Luisiana La. Maine Me. Maryland Md. Massachusetts Mass. Michigan Mich. Minnesota Minn. Mississippi Miss. Missouri Mo. Montana Ter. Mont. Nebraska Nebr. Nevada Nev. New Hampshire N. H. New Jersey N. J. New Mexico Ter. N. Mex. New York N. Y. North Carolina N. C. Ohio Ohio. Oregon Oreg. Pennsylvania Pa. Rhode Island R. I. South Carolina S. C. Tennessee Tenn. Texas Tex. Utah Ter. Utah. Vermont Vt. Virginia Va. Washington Ter. Wash. West Virginia W. Va. Wisconsin Wis. Wyoming Ter-Wyo.

Ludność miast liczących powyżej 25 tysięcy. Ortografia według wymawiania.

Nowy York, N. Y.	942,202	Indianapolis, Ind.	48,244
Filadelfia, Pa.	674,022	Troy, N. Y.	46,465
Brooklyn, N. Y.	396,099	Syrakuz, N. Y.	43,051
St. Luis, Mo.	310,864	Worcester, Mass.	41,105
Czykago, Ill.	298,977	Lowell, Mass.	40,928
Baltimor, Md.	267,354	Memfis, Tenn.	40,226
Boston, Mass.	250,526	Kembrydż, Mass.	39,634
Cincinnati, O.	216,239	Hartford, Conn.	37,180
Nowy Orlean, La.	191,481	Skranton, Pa.	35,092
San Francisko, Cal.	149,473	Ryding, Pa.	33,930
Buffalo, N. Y.	117,714	Paterson, N. J.	33,579
Waszyngton, D. C.	109,199	Kansas City, Mo.	32,260
Newark, N. J.	105,059	Mobile, Ala.	32,034
Luisvil, Ky.	100,753	Toledo, O.	31,584
Klivland, O.	92,829	Portland, Me.	31,413
Pittsburg, Pa.	86,076	Kolumbus, O.	31,274
Dżersy City, N. J.	82,546	Wilmington, Del.	30,841
Detroit, Mich.	79,577	Dayton, O.	30,473
Milwoki, Wis.	71,446	Larens, Mass.	28,921
Albany, N. Y.	69,420	Utika, N. Y.	28,804
Providens, R. I.	68,902	Czarlestown, Mass.	28,323
Roczeester, N. Y.	62,384	Savana, Ga.	28,235
Allegeny, Pa.	53,186	Lynn, Mass.	28,233
Riezmond, Va.	51,030	Fall River, Mass.	26,766
Niu Heven, Conn.	50,840	Springfield, Ill.	26,703
Czarlston, S. C.	48,958	Naszwil, Tenn.	25,865

Podział gruntu w Stanach Zjedn.

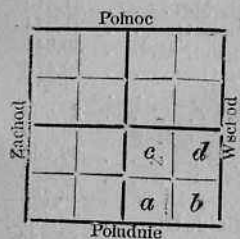
Rysunek taunu.

6.	5.	4.	3.	2.	1.
7.	8.	9.	10.	11.	12.
18.	17.	16.	15.	14.	13.
19.	20.	21.	22.	23.	24.
30.	29.	28.	27.	26.	25.
31.	32.	33.	34.	35.	36.

Każdy taun jest kwadratowy, a każdy jego bok ma sześć mil, ztąd taun ma trzydzieści sześć mil kwadratowych, które są ponumerowane jak ta tabliczka dołączonego przedstawia.

Mila kwadratowa przy pomiarach nosi nazwę sekcji (section) — i dzieli się na szesnaście części, czyli czterdziestek, (bo każda część ma po czterdzieści akrow kwadratowych) Jeden bok sekcji ma 320 pretów, ztąd czterdziestka jest długa 80 pretów.

Rysunek sekcji i jej podział.

dwie linie dość grube

i tworzą cztery części: 1— północno-wschodnia, 2— północno-zachodnia, 3— południowo-

Tu umieszczamy urzędowy opis każdej czterdziestki.

Dla tych co grunt posiadają lub kupują, wiadomość ta będzie bardzo pożyteczną —

Cały podział urzędowy jest zrobiony według igły magnesowej, więc linie graniczne idą z północy na południe, lub ze wschodu na zachód.

Tu na rysunku przedstawiamy jedną sekcję. Przez środek idą

wschodnia, 4— południowo-zachodnia, a każda z tych części znów podzielona na cztery części liniami cienkimi i oznacza pojedyncze czterdziestki, które tak samo opisują się np: na rysunku czterdziestki jednej ćwiartki południowo-wschodniej, oznaczyliśmy literami a, b, c, d — i tak je opisujemy: d) północno-wschodnia, c) północno-zachodnia, b) południowo-wschodnia, a) południowo-zachodnia.

Ażeby dać opis pojedynczej czterdziestki, opisują ją jakie miejsce zajmuje w ćwiartce, i z której ćwiartki np. aby opisać czterdziestkę, która ma literę b, tak się wyraża: południowo-wschodnia czterdziestka z południowo-wschodniej ćwiartki sekcji, np: 1 lub 2 — co po angielsku będzie: South East quarter of South East quarter of section np: No. 1, albo przez skrócenie: S.E. quarter of S.E. quarter of section No 1.

W podobny sposób opiszemy każdą inną czterdziestkę odpowiednio do jej miejsca.

MEKSYK.

Rozległość 760,000 m.k. Ludność 9 milionów

P. Gdzie leży Meksyk?

O. Meksyk leży na południe Stanów Zjednoczonych rozciąga się od zatoki Meksykańskiej, aż do oceanu Spokojnego.

P. Jaka jest powierzchnia Meksyku, grunt, klimat i płody?

O. Powierzchnia Meksyku górzysta szczególniej strona zachodnia, (idzie łańcuch gór Sierra Madre) ma wiele wulkanów — klimat gorący, grunt urodzajny, wydaje wszelkie płody klimatu gorącego, to jest: zboża, wina, bawełnę, figi, trzcinę cukrową, banany, kakao, kawę, i. t. d. Minerale: złoto i srebro.

Wybrzeża pokryte lasami drzew wielkiej wartości jako to: brazyli, mahamiowych, hebanowych, kamforowych i t.d. znajduje się tu koszenila (daje farbę). Nad zatoką Meksykańską grasuje żółta febra.

P. Jacy mieszkańcy zamieszkują Meksyk, jaka jest religia i jaki rząd?

O. Meksykanie są pochodzenia hiszpańskiego w połowie zmieszani z Indianami. Rząd republikański, religia, katolicka, język hiszpański.

W Meksyku panuje wielka anarchia w rządzie — ciągle zaburzenia, a w kraju niema bezpieczeństwa, — bandy rozbójników wszędzie się snują.

P. Jak stoi oświata handel w Meksyku?

O. Meksykanie są narodem ucywilizowanym, ale leniwi jak narody południowe i nie wiele dbający o handel i przemysł. Mało w kraju kolei żelaznych, mało telegrafów, a lud biedny.

P. Jakie są miasta w Meksyku?

O. Miasta w Meksyku są: *Meksyk* 200 tys. miesz. stolica, *Gwadalajara*, *Gwanajuato* *Kueretaro* miasta fabryczne po 70 tys. mieszkańców. *Mazatlan*, *Akapulko*, porty nad oceanem Spokojnym.

Państwo Meksykańskie ma dwa półwyspy: Kalifornią w północno—zachodniej, a Jukatan w południowo—wschodniej części. Na Jukatanie Anglicy mają swoją osadę *Belize*.

GWATIMALA.

czyli Ameryka Środkowa.

Rozległość 192,876 m. kw. Ludność 2,690,630

P. Z czego się składa Ameryka środkowa?

O. Ameryka środkowa składa się z pięciu rzeczypospolitych, które są: Gwatemala, Honduras, San Salvador, Nikaragua i Kostaryka.

P. Jaki jest kraj, roślinność, religia, rząd w środkowej Ameryce?

O. W środkowej Ameryce grunt, płody, rząd, ludność i religia tak jak w Meksyku.

P. Jakie są miasta w każdej z rzeczypospolitych w środkowej Ameryce?

O. 1. Gwatemala ludność 1,200,000 stolica Gwatemala.

2. Honduras 250 tys. miesz. z m. *Komajagua*.

3. San Salvador 200 tys. miesz. z m. *San Salvador*.

4. Nikaragua 400 tys. miesz. z m. *Managua*.

5. Kosta Rika 195 tys. miesz. z m. *San Jose*.

INDYE ZACHODNIE.

Rozległość 93,810 m. kw. Ludność 4,065,945

P. Co stanowi Indye Zachodnie i gdzie leżą?

O. Indye Zachodnie stanowią, na oceanie Atlantyc-

kim wielki Archipeląg wysp, idących w linii krzywej od Florydy, aż do ujścia rzeki Orinoko (między Ameryką północną, a południową).

Znaczenie Indyi Zachodnich jest bardzo wielkie pod względem handlowym, dostarczają one wiele pożytecznych i kosztownych płodów południowych—religia katolicka.

P. Jak się dzielą Indye Zachodnie?

O. Indye Zachodnie dzielą się: na Wielkie Antylskie, Małe Antylskie i Bahamskie. Resztę o tych wyspach zobacz na stronie 188 i 189.

P. Z wysp Angielskich jakie są największe?

O. Z wysp Angielskich największe są: Kuba największa 40 tys. mil kwadratowych (Hiszpańska) Hajti 2 tys. miesz. rzeczpospolita. Jamajka (Angielska) 5 tys. mil. kw. Portoriko 4 tys. mil. kw. (Hiszpańska).

P. Jakie są główne miasta na wyspach Antylskich?

O. Główne miasta na wyspach Antylskich są: *Spanishtaun* stolica Jamajki — *Port du Prince* st. Hajti — *St. Domingo* st. Dominiki — *St. Juan* st. Portoriko.

Południowa Ameryka.

Stany Ład Południowej Ameryki odkrył Kolumb w r. 1498 w czasie trzeciej podróży — przybył w okolice rzeki Orinoko i od tego czasu kraje te osiedlały się przez wychodźców z Hiszpanii i Portugalii. Około trzystu lat kolonie te należały do Portugalii i Hiszpanii, dopiero między rokiem 1819, a 1829 wywalczyły sobie niezależność.

Kraje południowej Ameryki.

P. Jacy są mieszkańcy w krajach południowej Ameryki, jaki rząd i religia?

O. Mieszkańcy w krajach południowej Ameryki są oświeceni, są potomkowie Hiszpanów i Portugalczyków w części zmieszani z Indyanami, język portugalski.

P. Jaka jest religia i rząd w krajach południowych?

O. W krajach południowej Ameryki religia katolicka, z wyjątkiem Brazylii, która jest cesarstwem, rząd republikański.

W ostatnich czasach we wielu krajach południowej Ameryki, Farmassoni i inne towarzystwa sekretnie zaczęły publicznie występować do walki, przeciw religii katolickiej.

P. Jaki jest grunt, klimat i płody?

O. W krajach południowej Ameryki klimat różny, w krajach bliżej równika, jako to: w Kolumbii, Gujanie, Wenezueli, i północnej Brazylii, klimat ciepły, w Boliwii, Chili, Argentynie, Paragwaju i Urugwaju umiarkowany; w południowej Chili, w Patagonii i Ziemi Ognistej zimny — płody odpowiednie do klimatu, grunt urodzajny jak w całej Ameryce.

KOLUMBIA.

Rozległość 357000¹ mil kw. Ludność 3000000

P. Gdzie leży Kolumbia?

O. Kolumbia zajmuje międzymorze Panamskie i znaczny kraj na południu tegoż międzymorza północnego.

ny.

Zachodnia część kraju bardzo górzysta; (góry Andy) wschodnia równa: Największa rzeka Magdalena wpada do morza Karaibskiego.

Klimat w Kolumbii ciepły, grunt urodzajny, wydaje kawę, bawełnę, trzcinę cukrową; zasiewy zboż można zbierać cztery razy do roku. Jest tam wiele małych i ptastwa różnokolorowego.

P. Jakie są miasta w Kolumbii?

O. Miasta w Kolumbii są: *Bogota* stolica, *Kartagena* główny port.

Między morze Panamskie 50 mil angielskich szerokie — z portu Aspinwal nad oceanem Atlantyckim położonego, idzie kolej żelazna do miasta portowego Panama, położonego nad oceanem Spokojnym. Do Aspinwal i Panamy regularnie schodzą się okręta a koleją, przesyłają sobie pocztę i towary — tak więc sztucznie połączono ocean Spokojny z Atlantyckim.

WENEZUELA.

Rozległość 368,000 m. kw. Ludność 2,200,000

P. Gdzie leży Wenezuela?

O. Wenezuela leży na wschód Kolumbii nad oceanem Atlantyckim.

P. Jakie są miasta w Wenezueli?

O. Miasta w Wenezueli są: *Karakas* stolica, *Bolivar*., miasto większe

GUJANA.

Rozległość 109,000 m kw Ludność 240000.

P. Gdzie leży Gujana?

O. Gujana leży na zachód Wenezueli nad brzegiem oceanu Atlantyckiego.

P. Do kogo należy Gujana?

O. Gujana składa się z trzech części,—wschodnia część należy do Anglii, środkowa do Holandyi, a zachodnia do Francyi.

P. Jakie są miasta w każdej części?

O. W Gujanie Angielskiej główne miasto *Georgetown*, w Holenderskiej *Paramaribo*, we Francuskiej *Kajenna*.

EKWADOR.

Rozległość 218 000 m kw Ludność 1 371 000

P. Gdzie leży Ekwador?

O. Ekwador leży pod samym równikiem, na południu Kolumbii i dotyka oceanu Spokojnego.

P. Jakie są miasta w rzeczypospolitej Ekwador?

O. Miasta w rzeczypospolitej Ekwador są: *Kwito* stolica, na wysokość 7 tys. stóp ma ciągłą wiosnę *Gwajakwil* port, *Galapagos* miasto handlowe.

PERU.

Rozległość 20800 m. kw. Ludność 2500000.

P. Gdzie leży Peru?

O. Peru leży nad oceanem Spokojnym na południu Ekwadoru, a na zachód Brazylii.

Peru przed przybyciem Hiszpanów było już państwem monarchicznym, uorganizowanym i dobrze urządzonym—dziś jest rzecząpospolitą—ma wielkie kopalnie srebra.

P. Jakie są miasta w Peru?

O. Miasta w Peru są: **Lima** stolica cierpi od trzęsienia ziemi, *Kuzko*, *Arekwipasz* i inne.

BOLIWIA.

Rozległość 335000 m kw. Ludność 1990000.

P. Gdzie leży Boliwia?

O. Boliwia leży na południe Peru, a na zachód Brazylii.

Boliwia jest kraj górzysty na zachodzie, na wschodzie zaś równy.

P. Jakie są miasta w Boliwii?

O. Miasta w Boliwii są: **Sukre** (dawniej Czukizaka) stolica, *La Paz* największe miasto, *Cobija* jedyny port.

CHILI.

Rozległość 260000 m. kw. Ludność 2146000.

P. Gdzie leży Chili?

O. Chili ciągnie się wazkiem pasmem nad oceanem Spokojnym, na samym południu Ameryki. Chilijezcy są dobrymi katolikami.

P. Jakie miasta są w Chili?

O. Miasta w Chili są: **Sant Jago** stolica, *Walparaizo* port, *Huasko* kopalnie srebra.

Do Chili należy Ziemia Ognista, na południu Patagonii.

ARGENTYNA.

Rozległość 800000 m kw. Ludność 1700000.

P. Gdzie leży Argentyna?

O. Argentyna leży między Chili, a Brazylią i Paragwajem.

Największa rzeka Parana.

P. Jakie są miasta w Argentynie?

O. Miasta w Argentynie są: **Buenos Ayres** stolica i największe miasto 200 tys. miesz. Inne miasta są: *Kordowa*, *San Juan* i *Parana*.

PATAGONIA.

Rozległość 210000 m. kw. Ludność 120000

P. Gdzie leży Patagonia?

O. Patagonia leży na samym południu,—w kształcie półwyspu kończy stały ląd południowej Ameryki.

W Patagonii nie ma miast- grunt skalisty, mieszkańcy dziecy

Na wschód Patagonii leżą wyspy Sokole (posiadłość Anglii), a Ziemia Ognista na południe (posiadłość Chili).

BRAZYLIA

Rozległość 3230 000 m kw Ludność 11 780 000

P. Gdzie leży Brazylia?

O. Brazylia zajmuje środek i wschód południowej Ameryki.

Brazylia jest jednym z najrozleglejszych państw na świecie. Lasy Brazylskie dostarczają wiele kosztownych drzew. Brazylia ma wielkie kopalnie złota i srebra, a największe w świecie kopalnie dyamentów i topazów. W północnej części Brazylii płynie rzeka Amazonka największa w świecie.

P. Jakie są miasta w Brazylii?

O. Miasta w Brazylii są: **Rio Janejrrio** stolica, *Bachia* port, *Pernambuko*, *Marnahao*, *Para* miasto handlowe.

PARAGWAJ.

Rozległość 78,000 m. kw. Ludność 1,020'000.

P. Gdzie leży Paragwaj?

O. Paragwaj leży między Brazylią i Argentyną.

Rzeczpospolita Paragwaj założona w r. 1610 przez Ojców Jezuitów, którzy nawróciwszy dzikich Indyan, uorganizowali z nich wzorowe państwo, które było pod ich zarządem, aż do r. 1773 W Paragwaju mieszkańcy Indyanie, a ich język jest językiem ukształconym, mającym i pisarzy.

P. Jakie są miasta w Paragwaju?

O. Miasta w Paragwaju są: **Assumcion** stolica, największe miasto. *Kuruguate*, *Koncepcion* i inne.

URUGWAJ

Rozległość 68'000 m.kw. Ludność 350,000 tysięcy.

P. Gdzie leży Urugwaj?

O. Urugwaj leży na południe Brazyli między oceanem Atlantyckim, a Argentyną.

Urugwaj jest najmniejszy ze wszystkich rzeczy pospolitych Amerykańskich-

P. Jakie są miasta w Urugwaju?

O. Miasta w Urugwaju są: **Montewideo** stolica i *Kolonia* miasto znaczniejsze.

OCEANIA.

Rozległość 4 500 000 ludność 20,000,000.

Wyspy Oceanii odkrywali różni żeglarze w ciągu trzech ostatnich wieków. W r. 1,606 Holendrzy odkryli największą wyspę Australię i nadali jej nazwisko Nowej Holandyi.

P. Gdzie leży Oceania i z czego się składa ?

O. Oceania piąta część świata składa się ze samych wysp i leży na oceanie Spokojnym.

Oceania składa się z jednej bardzo wielkiej wyspy Australii, która jest tak wielką jak Europa i stanowi jakoby ład stały, a przy niej są trzy wielkie wyspy: Nowa Gwinea na północ, a Nowa Zelandya i Tasmania na południe — na wschód liczne gromady wysp noszące różne nazwiska.

P. Jakie są większe wyspy i archipelagi stanowiące Oceanię ?

O. Największe wyspy stanowiące Oceanię są: Australia, Nowa Gwinea, Zelandya, Tasmania (Van Diemen) Nowa Kaledonia. — Archipelagi znaczniejsze są: Wyspy Maryańskie czyli Złodziejskie, Karolińskie, Sandwickie, Żeglarskie, Hebrydzkie, Markizy, Towarzystwie, Św. Krzyża, Św. Ducha, Archipelag Salomona, i Sundzkie.

P. Jacy są mieszkańcy na wyspach Oceanii, ich religia i cywilizacja?

O. Mieszkańcy na wyspach Oceanii są: Malajczycy, Murzyni Europejczycy przybysze. — Krajowcy są dzi-

kiemi poganami. —

Malajczycy są dość kształtni i pojetni, ale Murzyni na wyspach Oceanii są najbrzydsi i najglupszy ze wszystkich ras całego świata. — miejscami po wyspach mieszkają ludożercy. Na wyspach Żeglarskich, Filipińskich, Sandwickich szerzy się religia Chrześcijańska.

P. Jakie są głównejsze cieśniny w Oceanii?

O. Głównejsze cieśniny w Oceanii są: Malakka między półwyspem Malakką, a wyspą Sumatrą — Cieśnina Makasar, między Borneo, a Celebes — Cieśnina Torres między Nową Gwineą i Australią — Cieśnina Bass między Australią, a wyspą Tasmanią — Cieśnina Kuka między wyspami Nowej Zelandyi.

P. Jak dzielą wyspy Oceanii?

O. Wyspy Oceanii dzielą na trzy części t. j.: Malajazję, Austrazję i Polinezyę.

Malajazję stanowią wyspy zamieszkałe przez Malajczków w bliskości Indyi Azyatyckich jako to: Jawa, Sumatra, Borneo i Celebes — Austrazję stanowi Australia i przyległe wyspy, a do Polinezyi zaliczają wszystkie wyspy na wschód Australii na oceanie Spokojnym rozsiane.

P. Jakie są płody na wyspach Oceanii?

O. Płody na wyspach Oceanii najwięcej są podobne do płodów Indyi, i właściwe wyspom drzewo chlebowe.

Drzewa Oceanii zawsze się zielenią, lecz mało mają liści i nie dają dobrego cienia — zwierzęta różnią się od naszych — tam psy co nie umieją szczekać — łabędzie i wróble czarne — kongur rodzaj zwierzęcia czworonożnego które skacze spinając się na ogonie — znajduje się tam wiele pięknych ptaków; lira, ptak rajski, inne

P. Jaki jest klimat na wyspach Oceanii?

O. Wyspy Oceanii mają klimat ciepły i łagodny jedna tylko wyspa Australia w środku ma zawsze upały i suszę.

Z mineralów zasługują na uwagę złoto, srebro, miedź, i węgiel.

Szczegółowy opis niektórych główniejszych wysp Oceanii.

Australia jest wyspą mało co mniejszą od Europy w środku mało znana a na wybrzeżach pozakładano liczne osady — należy do Anglii. Kraj piękny urodzajny, ale w środku upały i brak wody. Góry znaczniejsze są Błękitne i Alpy w południowo-wschodniej części z najwyższym szczytem Kościuszko — Mineraly: żelazo, węgiel, złoto i srebro — wszystkie południowe owoce nawet sprowadzone udają się wybornie. Merynosy zachowują swoją cienką wełnę. Australię dzieli na pięć prowincyi — 1. Wiktoryę z miastem gł. Melborn — 2. Walis z m. gł. Sydnej (najhandlowniejsze miasto) 3. Południowa Australia z m. gł. Adelajda. — 4. Kraina Królowej z m. gł. Brisban — 5. Zachodnia Australia z m. gł. Pert nad rzeką Łabędzią.

Nowa Gwinea leży na północ Australii i po niej jest największą wyspą. Gwinea zaludniona Murzynami żyjącymi z rybolówstwa.

Tasmania (Van Diemen) na południe Australii, należy do Anglii. Założono tu kolonię z przestępców. Hobart najgłówniejsze miasto.

Nowa Zelandya na wschód Tasmanii składa się z dwóch wysp. W mineraly bardzo obfituje. Należy do Anglii; mieszkańcy Malajczycy. Ludności 300 tysięcy. Stolica Ukland (Auckland).

Wyspy Sundzkie (czyli Malajazya) z których głównejsze są: Jawa, Sumatra, Borneo i Celebes; wydają plody Indyi Wschodnich.

Wyspa Jawa ma miasta Batawia, Bantam. Na wyspie Borneo miasta Borneo, Sarawak.

Wyspy Sandwickie składają się z jedenastu wysp. Mieszkańcy przyjęli religię chrześcijańską i cywilizację Europejską i zostają pod rządem jednego króla. Honolulu stolica i port. W r. 1779 tu zginął sławny żeglarz Cook.

Wyspy Przyjacielskie i Towarzyskie należą do Francyi, przyjmują religię i oświatę Europejską.

Liczne drobne wyspy zamieszkane są przez dzikich, najczęściej ludożerców.

P Jakie posiadłości mają Europejczycy w Oceanii?

O *Anglicy* w Oceanii posiadają, Labuan wyspę na północ Borneo, wyspę Australię wyspę Tasmanią (Van Diemen), — i Nową Zelandyą.

Holendrzy posiadają wyspy Jawę, Sumatrę, Borneo i Celebes.

Hiszpanie posiadają wyspy Filipińskie Maryańskie i Manilia. Na wyspie Luzon jest stolica posiadłości hiszpańskich w Oceanii.

Francuzi posiadają wyspę Nową Kaledonią, (służy za miejsce wygnania, dla zbrodniarzy), i Markizy. Francuzi mają protektorat nad wyspami Towarzyskimi.

Portugalczycy mają osadę Timor, na wyspie Nowej Gwinei.

SPIS RZECZY.

<i>strona</i>	<i>strona</i>
Abissynia	127
Afganistan	111
Afryka	118
Algier	125
Ameryka	133
Anam	109
Anglia	35
Arabia	116
Argentyna	175
Australia	180
Austria	60
Azja	95
Bawarya	57
Belgia	41
Beludżystan	111
Berberya	124
Birma	109
Boliwia	174
Brazylia	173
Buchara	113
Bulgarya	85
Chili	175
Chiny	102
Chiwa	113
Czarnogórze	87
Czechy	60
Dalmacya	60
Dania	39
Egipt	125
Ekuador	173
Europa	25
Francya	43
Galicya	62
Grecya	98
Greenlandya	146
Gujana	173
Gwatemala	196
Gwinea	129
Hiszpania	45
Holandya	40
Ilirya	60
Indochiny	109
Indostan	109
Indye Zachodnie	169
Indye Wschodnie	106
Irlandya	37
Japonia	106
Kafrerya	131
Kokan	113
Kolumbia	171
Kościelne Państwo	40
Kroacya	60
Liberya	130
Litwa	83
Madagaskar	132
Maroko	125

<i>Strona</i>	<i>Strona</i>
Meksyk	167
Moldawia	80
Morawia	60
Mozambik	132
Niemcy	51
Norwegia	36
Nubia i Kordofan	126
Oceania	178
Paragwaj	177
Patagonia	176
Persya	111
Peru	174
Pogranicze Wojskowe	60
Polska	68
Pomarańczowy kraj	131
Portugalia	47
Posiadłości Brytańskie	144
Poznańskie	54
Prussy	56
Rossya	64
Rumelia Wschodnia	86
Rumunia	86
Ruś	83
Sachara	128
Saksonia	58
Senegambia	129
Serbia	86
Siam	109
Śląsk Pruski	56
Śląsk Austriacki	60
Sofala	132
Styria	37
Stany Zjednoczone	146
Sudan	128
Syberya	100
Szkocya	17
Szwajcarya	59
Szwecya	39
Trypolis	12
Tunis	125
Turcya	87
Turcya Azyatycka	113
Turkiestan	112
Urugwaj	177
Wenezuela	172
Węgry	60
Witenberg	57
Włochy	48
Walis księstwo	35
Wołoszczyzna	48
Zabrany kraj	82
Zakaukazki kraj	101
Zanguebar	132
Ziemia Kapska	131
Ziemia święta	115
Żmudź	83

Pomyłki druku.

W pierwszej kolumnie pierwsza liczba oznacza stronę druga liczba wiersz. Litery d i g z kądem wiersz rachować. — d znaczy z dołu, a g znaczy z góry.

Strona i wiersz	jest	ma być.
12. w. 3. g.	prawej -	lewej
" " "	lewej -	prawej
29. w. 10. g.	południe -	północ
39. w. 4. d.	wschodnią -	zachodnią
45. w. 8. d.	północno -	południowo
46. w. 8. d.	Mondzuzare -	Manzanarez
47. w. 12. d.	zachód -	wschód
56. w. 12. d.	1792 -	1772
60. w. 12. d.	zachód -	wschód
68. w. 10. d.	ze wschodu -	z zachodu
74. w. 6. d.	1773 - 1793 -	1793 - 1795
94. w. 2. d.	wschód -	zachód
94. w. 1. d.	wschodzie -	zachodzie
125. w. 4. g.	zachodniej -	wschodniej
129. w. 12. g.	Miedziana do oceanu Północnego -	Miedziana do oceanu Spokojnego
147. w. 8. d.	Alabama -	Alegany
148. w. 4. g.	na południowej -	na północy
148. w. 8. g.	na południowej -	na północnej
173. w. 2. g.	wschód -	zachód
173. w. 5. g.	wschodnia -	zachodnia
165. w. 4. g.	Ohio -	O.